

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 30

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A tata. Terent. in Eunuch. *quia consimilem luserat
Iam olim ille ludum.*

TRANSMTAT INCERT. HON. NVNC,
&c.] sic sup. Od. 34. lib. 1. *valet ima summis Mu-
tare, &c. & hinc apicem rapax Fortuna cum strido-
re acuto Sustulit, hic posuisse gaudet.*

BENIGNA] quid sit benignus, & benignitas,
diximus ad Oden 17. lib. 1.

LAUDO MANENTEM] si fortuna manet,
laudo: si à me discedit, æquo animo reddo quæ de-
dit. *fortuna manens* intelligitur *secunda: auolans, &
fugiens*, aduersa. ita loquitur lib. de arte poet. *Vt
redeat miseris, abeat fortuna superbis.* & Od. 35. lib.
1. *Vicumq; mutata potentis Veste domos inimica lin-
quis.* sic Eurip. Phœniss. *Κρέων Μείων ἢ Φεύγεις, Τειρεσ.
ἢ ἄλλοι, ἀλλ' ἔκ ἐγώ.* id est, mane. quid fugis? Tir. for-
tuna te fugit, non ego.

SI CELE. QVAT. PENN.] id est, si auo-
lat: si mutatur fortuna, si fugit, id est, si aduersa est,
vt diximus.

RESIGNO, Q. D.] quæ ob signata habebã,
aperio, & reddo. sic epist. ad Mæcen. 2. lib. 1. *Hac
ego si compellor imagine, cuncta resigno,* id est, reddo.

B Nam propriè, resignare valet aperire. Idem ead.
epist. princip. *Adducit febreis & testamenta resi-
gnat.* aliter Virg. lib. 4. *Ænci. & lumina morte resi-
gnat.* quamquam legendus ad illum locū Seruius.

MEA VIRT. ME INVOLVO] bona exter-
na non desidero: sed meis contentus viuo: in mea
virtute meæ vitæ præsidium constituo, non in re-
bus externis: meis me viribus orno, tutor, ac de-
fendo, non alienis. videtur esse translatio à vesti-
mentis, quibus nos inuoluimus.

PROBAMQVE PAVP. S. D. Q.] id est,
paupertatem cum virtute coniunctam expeto. du-
cta est similitudo ab ijs vxoribus, quæ indotata
ducuntur domum. congruit cum his id, quod est
Od. 9. lib. 4. *Non, possidentem multa vocaueris Re-
tè beatum, &c.* quæ sequuntur.

NON EST MEVM, &c.] non est meum na-
uigare, nauigationisq; me periculo committe-
re, vt dicescam: seu non est meum, rem facere, &
augerè per mare, per saxa, per igneis, à consequen-
tibus, intelligenda sunt antecedentia. nemo enim

C nauigat vt rem augeat, nisi cui quæsito opus est, &
qui plus habendi studio ducitur. notat Seruius ad
illum locum Virg. Pollione. *Pauca tamen suberūt
prisca vestigia fraudis: Quæ tentare Tethim ratibus,
&c.* Solent autem homines in dubijs temporibus,
& rebus aduersis, quemadmodum coorta in mari
tempestate, ad deos confugere. sup. Od. 1. huius li-
bri. *Desiderantem quod satis est, neq; Tumultuosum
solllicitat mare: Nec sanus, &c.*

ET VOTIS PACISCI] non est meum (in-
quit) votis, & precibus cum dijs quodammodo
transigere, ac pacisci, ne naufragio factò merces
mea in mari pereant.

T VNC ME BIREMIS] significat, id nun-
quam futurum. Quis enim se in mari *Ægæo*, tem-
pestate coorta, & ventis increbrescentibus sca-
pha biremi tutò nauigaturum speret? Paruis na-
uibus scilicet, & orarijs, littus legere & secundum
oram nauigare oportet: corbitis autem & onera-

rijs, & magnis pelagus medium tentandum est. D
quamquam Catullus *faselum* laudans negat vlla
vota *littoralibus Dei sibi esse facta, cum veniret à ma-
re Nonissimo vsq; ad Benacum lacum.* Melius igitur
Eurip. *Ναὺς ἢ μεγίστη κρείσσον, ἢ μικρὸν σκάφος.* id est, na-
uis maxima melior est, quàm paruum nauigium.

GEMINVSQVE POLLVX] sic Catull. *Ge-
melle Castor, & Gemelle Castoris.* de Castore, & Pol-
luce diximus ad Od. 12. lib. 1.

Ode 30.

Carminum suorum gloriam æternam fore.

EX egi monumentum ære peremnius.

Regaliq; situ pyramidum altius:

Quod nō imber edax, nō Aquilo impotēs

Possit diruere, aut innumerabilis

Annorum series, & fuga temporum.

Non omnis moriar: multa q; pars mei

Vitabit Libitinam. vsq; ego postera

Crescam laude recens, dum Capitolium

Scandet cum tacita virgine pontifex.

Dicar, quæ violens obstrepit Ausidus:

Et, quæ pauper aquæ Daunus agrestium

Regnavit populorum, ex humili potens

Princeps Æolium carmen ad Italos

Deduxisse modos sume superbiam

Quæsitam meritis: & mihi Delphica

Lauro cinge volens Melpomene comam.

EXEGI] absolui, perfeci.

MONVMENTVM] monumentum est, quod
mortui causa ædificatum est: & quicquid ob me-
moriam alicuius factum est, vt fama, porticus, scri-
pta, & carmina: Festus.

ÆRE PEREMNIVS] æreis statuis du- F
rabilibus.

QVOD NON IMBER EDAX, &c.] hæc
videntur è Pindaro expressa: qui Pyth. *εἰδ. ἔκτω*, ait
laudum thesaurum Xenocrati, eiusq; maioribus
in Apollinis fano opulentissimo repositum ne-
que ab imbre hiberno, neque vi ventorum in al-
tissimos maris recessus, ac latebras delatum iri. sic
Pind. *Τὸν (sub. θησαυρὸν) οὔτε χειμῆλος ὄμβρος ἐπακτὸς
ἐλθὼν ἐλερόμεν νεφέλης, σρατὸς ἀμείλιχος, οὔτ' ἀνεμὸς ἐς μω-
χὸς ἀλὸς ἀΐει παμφόρον χεῖρ' ἀπὸ πύθωνος.*

SITV] statu, positu, θέστω, στήστω.

PYRAMIDVM] de Pyramidibus lege Hero-
dotum, Euterpe, & Plin. lib. 36. cap. 12.

IMPOTENS] vehementer sæuiens. tralatio
ducta ab impotentibus, & incontinentibus ho-
minibus, qui sibi temperare non possunt, quo mi-
nus, quod ira suadet, aut libido, exsequantur. vide
annot. ad Od. 37. lib. 1.

A I N N U M E R A B I L I S A N N O R V M S E R I E S] immensa temporis longinquitas. series, εἰς-μας, id est, connexio. sic Stoici fatum, causarum feriem, & ordinem definiunt, cum causa ex causa nexa rem gignit.

FUGA TEMPORVM] cursus temporum. sic sup. Od. II. lib. 2. *fugit retro Læuis inuentas.* & Od. 14. eiusd. *fugacis annos dixit.* & Oda superiore, *horam fugientem.*

NON OMNIS MORIAR] non totus moriar. sic loquitur epist. I. *Quid verum, atq. decens, curo, & rogo, & omnis in hoc sum.* Sic & Græci Homerus *ἰλ. λ. πᾶς δ' ἀπ' ἀρχαῖω Λάμψ', ὡς ἐροπὴ πατρὸς διὸς Αἰγυπιοῖο;* id est, Omnis autem ære fulgebat, vt fulgur Iouis ægida tenentis.

MVLTAQVE PARS MEI] mens, ingeniū, consiliū, maxima, & præstantissima hominis pars.

VITABIT LIBITINAM] erit immortalis, mortem effugiet. Libitina Dea funerum. epist. ad Aug. lib. 2. *Miraturq. nihil, nisi, quod Libitina sacrauit,* id est, nisi, quod sepultum, & munere viuendi defunctum est. & Sat. 6. lib. 2. *Auctunniusq. granis Libitina questus acerba.* T. Liuius lib. 41. animalium, *Ne liberorum quidem funeri Libitina sufficiebat.* vide quæ annotata sunt ad illum locum *Libitina questus acerba.* Sed virum hoc sentit Horatius, animum esse immortalem, quemadmodū nos Christiani credimus: an id significat, se laude, & gloria libris suis parta perpetuò victurū? quod sanè credibilis est. Nam Horatius quidem animorum immortalitatem nusquam probat: eam autem immortalitatē solam nouit, quæ sit in memoria viuorum posita, quemadmodum omnes ferè veteres existimabant, præter Platonem, & paucos alios. Nam de Aristotele quidem, vtram sententiam sequatur, philosophi certant, & adhuc *sub iudice lis est.* Videtur tamen non obscure, quid sentiat, significare, si quis eius verba attentè consideret.

B **RECENS**] nunquam senescens, semper incolumis, incorruptus, atque integer.

DVM CAPITOLIVM SCAND.] Pontifices, & sacerdotes, viri & fæminæ Idualibus in Capitolium per sacram viam ad sacra facienda ascendere solebant.

C **CVM TAC. VIRG.]** solitas esse virgines Vestales sacris publicis interesse, declarant hæc verba Dionysij Halicarn. lib. 3. *ἐπειτα ταῖς ἱεραῖς παρθένοις, ὑπ' ὧν τὸ ἅσβεστον φυλάττεται πῦρ, πέτταρον οὐσαις δύο πρεσκαπέλεξεν ἑτέρας. πλείονα γὰρ ἤδη σωτηλεμέναν ἰσὺ τῆς πόλεως ἱερουργίαν, αἷς ἔδει τὰς τῆς ἐστίας παρεῖναι θυπόλους, ἐκ ἑδοκίμου αἰ πέτταρες ἀρκεῖν.* id est, deinde sacris virginibus, à quibus ignis æternus custoditur, quæ qua-

tuor erant numero, duas allégit. Nam cum plura iam à ciuitate sacrificia fierent, quibus oportebat Vestæ sacerdotes interesse, non videbantur ad id munus quattuor satis esse. Sed cur tacitam virginem dixit? an propterea quòd sacra, sunt ἀπόρρητα, id est, arcana, minimeque vulganda? ex quo illud à Virgilio dictum est lib. 3. *Æneid. hinc fida silentia sacris.* adde quæ annotauimus ad illum locū Od. 13. lib. 2. *Vtrūq. sacro digna silentio, &c.* an quòd fæminas cum in reb. ac locis omnibus, tū maximè in sacris tacere oportet? an quòd more & instituto Romano non solum aliæ fæminæ, quæ à sacris arcebantur, sed etiam sacerdotes Vestales tacebant?

VIOLENS] violentus. epist. 10. lib. 1. *Sed postquam victor violens discessit ab hoste.* acrem appellat Saty. 1. lib. 1. *Cum ripa simul auulso ser at Ausfidus acer.*

AVFIDVS] Apuliæ fluuius, de quo Strabo libro 5. commemorat & Horat. Od. 9. lib. 4. *Longè sonantem natus ad Ausfidum.* & Satyr. 1. lib. 1. *Cum ripa simul auulso, &c.* & Od. 14. lib. 4. *Sic tauriformis voluitur Ausfidus.*

ET QVA PAUPER AQVÆ DAVNVS] Od. 14. lib. 4. *Qui regna Dauui præstuit,* seu, *perfluit Appuli.* pauperem aquæ autem Daunum intellige fluuium eiusdem nominis. epod. Od. 3. *Nec tantus umquam siderum insedit vapor Siculo-se Apullia, &c.*

REGNAUIT POPVLORVM] ego sic hunc locum emendaui à Seruio admonitus in 11. lib. *Æneid.* idque duobus locis: vno, *Iustitiæ ne prius mirer, &c.* altero, *nec veterum memini, latorue malorum:* & item à Porphyrione. *regnavit autem idem valet, quod rex fuit, βασιλευσ, ἡρξ.* solet enim Horat. structuram Græcam seruare etiam in sermone Latino, vt *desine mollium querelarum, abstineto irarum, & inuidit auena, &c.* Sententia igitur, & ordo horum verborum talis est, *Dicam ego, qui ex humili, potens & clarus exstiti, qua parte labitur Ausfidus, & quæ regnavit Daunus, princeps, id est, omnium primus, deduxisse carmen Æoliū ad modos, seu cantus Latinos.*

PRINCEPS] primus. sup. lib. 1. Od. 16. *principilimo.* sic Lucret. lib. 1. de Iphianassa. *Nec misere prodesse in tali tempore quibat, Quod patrio princeps donarat nomine regē.* M. Tull. lib. 2. *accus. omnium nationum exterarum princeps Sicilia se ad amicitiam, fidemq. populi Rom. applicuit.*

SVMÈ SVPERBIAM] fume spiritus iustos, & tibi iure debitos, nempe ingenio partos. Nam cum Musam alloquitur, eamque laudat, sibi eodem tempore, eademque opera blanditur, & fauet.